

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. KO-00823/2016-ERU

Praha 15. listopadu 2016

Č. j. 00823-12/2016-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. KO-00823/2016-ERU a zahájeném Energetickým regulačním úřadem (dále jen „Úřad“) dne 3. února 2016 z moci úřední podle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), s účastníkem řízení, fyzickou osobou podnikající [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], IČO [REDAKCE], ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 31. prosince 2015 (dále jen „energetický zákon“), rozhodl

takto:

I. Účastník řízení, fyzická osoba podnikající [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], IČO [REDAKCE], se tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 7. května 2015 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Blížkov (okres Žďár nad Sázavou), u domu č. p. 72 zemní práce v souvislosti s realizací stavby „Přípojky inženýrských sítí na parcelách 1989/1, 82, Blížkov (kanalizační přípojky)“, při kterých došlo k poškození středotlaké plynovodní přípojky PE DN 25, a tím k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně, **dopustil spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona.**

II. Podle ust. § 91a odst. 4 energetického zákona se účastníkovi řízení fyzické osobě podnikající, [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], IČO [REDAKCE] za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) téhož zákona ukládá **pokuta ve výši 5 000 Kč** (slovy: pět tisíc korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 02116.

III. Podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníkovi řízení fyzické osobě podnikající, [REDAKCE] se sídlem [REDAKCE], IČO [REDAKCE] ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 02116.

Odůvodnění

I. Úvod, kontrolní zjištění, skutkový stav

Dne 6. listopadu 2015 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) v důsledku zjištění poškození středotlaké plynovodní přípojky PE DN 25 (dále také „plynárenské zařízení“) kontrolu ve věci dodržování ust. § 68 odst. 3 energetického zákona účastníkem řízení, fyzickou osobou podnikající [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], IČO [REDAKCE] (dále jen „účastník řízení“), ke kterému došlo dne 7. května 2015 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Blížkov (okres Žďár nad Sázavou), u domu č. p. 72 v důsledku provádění zemních prací v souvislosti s realizací stavby „Přípojky inženýrských sítí na parcelách 1989/1, 82, Blížkov (kanalizační přípojky)“ (dále jen „stavba“). V průběhu kontroly shromáždil kontrolní orgán podklady pro zjištění stavu věci v souladu s ust. § 3 správního řádu, na základě kterých vyhotovil dne 9. prosince 2015 protokol o kontrole č. [REDAKCE], č. j. 09946-9/2015-ERU (dále jen „protokol o kontrole“). Vůči kontrolnímu zjištění uvedenému v protokole o kontrole neuplatnil účastník řízení žádné námitky.

Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spise sp. zn. 09946/2015-ERU, který byl převzat do správního spisu dne 26. ledna 2016, dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu se zjištěním stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ustanovení § 3 správního řádu, a proto v souladu s ust. § 150 správního řádu vydal dne 2. února 2016 příkaz, který byl účastníku řízení doručen dne 3. února 2016. Účastník řízení podal proti uvedenému příkazu v zákonem stanovené lhůtě odpor, jehož podáním byl příkaz zrušen a správní řízení dále pokračovalo.

Z protokolu o kontrole bylo zjištěno, že práce na stavbě prováděl právě účastník řízení v postavení zhotovitele této stavby, a to na základě ústní objednávky od pana Františka Pokorného.

Dne 7. května 2015 došlo v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Blížkov (okres Žďár nad Sázavou), u domu č. p. 72 při provádění zemních prací souvisejících s realizací stavby pomocí zemního stroje [REDAKCE] k poškození středotlaké plynovodní přípojky PE DN 25 účastníkem řízení. Účastník řízení kontrolnímu orgánu na jednání v rámci kontroly konaném dne 2. prosince 2015 sdělil, že zemní práce byly prováděny mimo polohu (trasu) později poškozeného plynárenského zařízení. Dále uvedl, že skutečná poloha středotlaké plynovodní přípojky souhlasila s vytyčením tohoto plynárenského zařízení, jak bylo provedeno správcem tohoto plynárenského zařízení.

Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu.

V důsledku poškození plynárenského zařízení nedošlo k přerušení dodávky plynu konečným zákazníkům, došlo však k úniku 6 m³ plynu do ovzduší za dobu 4 minut, jak vyplývá z protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 7. května 2015 a protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení [REDAKCE] ze dne 12. května 2015. Z podkladů obsažených

ve spise je zřejmé, že k poškození plynárenského zařízení došlo v důsledku činnosti prováděné zemním strojem [REDAKCE], respektive pohybem kamenného bloku v zemi.

II. Průběh správního řízení v prvním stupni

Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spise sp. zn. 09946/2015-ERU dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu se zjištěním stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ustanovení § 3 správního řádu, a proto dne 2. února 2016 vydal v souladu s ust. § 150 správního řádu příkaz, č. j. 00823-3/2016-ERU, kterým byla účastníkovi řízení za spáchání správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona uložena pokuta ve výši 6 000 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč. Příkaz byl účastníkovi řízení doručen dne 3. února 2016.

Dne 8. února 2016 byl Úřadu doručen přípis účastníka řízení ze dne 5. února 2016, označený jako „ODPOR proti PŘÍKAZU Energetického regulačního úřadu o uložení pokuty“. Podáním odporu byl příkaz dle ust. § 150 odst. 3 správního řádu zrušen a správní řízení dále pokračovalo.

Účastník řízení v podání uvedl, že podává odpor proti příkazu, neboť (i) bylo chybně posouzeno jeho zavinění, (ii) vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno v tomto případě požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil, (iii) nebyl plně vzat v úvahu význam jednotlivých polehčujících okolností, tedy bezprostřední snaha účastníka řízení o řešení poškození plynárenského zařízení a úhradu způsobené škody provozovateli distribuční soustavy, dále skutečnost, že účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu, a lze tedy konstatovat, že porušil právní předpis ve věcné působnosti Úřadu poprvé, a že nedošlo k přerušení dodávek plynu žádnému odběrateli (iv) dále shrnuje skutkový stav, který je popsán jak v protokolu o kontrole, tak i ve shora uvedeném, zrušeném příkazu, (v) prováděl práce mimo ochranné pásmo, které činí u nízkotlakých a středotlakých plynovodů a plynovodních přípojek, jimiž se rozvádí plyn v zastavěném území obce 1 m na obě strany od půdorysu (plynárenského zařízení), (vi) plynárenské zařízení bylo poškozeno neúmyslně.

Dne 10. března 2016 odeslal správní orgán účastníku řízení vyrozumění o pokračování správního řízení a o možnosti vyjádřit se, č. j. 00823-5/2016-ERU, ve kterém informoval účastníka řízení v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před vydáním rozhodnutí ve věci. Zároveň bylo účastníkovi řízení sděleno, co je považováno za podklady rozhodnutí. Vyrozumění bylo účastníku řízení doručeno dne 14. března 2016. Účastník řízení využil svého práva a ve věci se vyjádřil podáním ze dne 17. března 2016, které bylo Úřadu doručeno dne 21. března 2016. V tomto podání uvedl, že (i) je přesvědčen o tom, že v projednávaném případě existují liberační důvody, které účastníka řízení zbavují odpovědnosti za spáchaný správní delikt, (ii) práce byly prováděny strojně a v souladu s podmínkami správce distribuční soustavy, neboť byly prováděny více než jeden metr od plynárenského zařízení, a tedy za hranicí ochranného pásma, (iii) k poškození plynovodní přípojky došlo při provádění prací mimo ochranné pásmo, nikoliv přímým kontaktem lžice bagru, ale tlakem velkého kamenného bloku, který byl v důsledku provádění prací v zemi posunut, (iv) vykonává stavební práce od roku 2006 s maximálním důrazem na dodržování příslušných právních předpisů, doposud nebyl nikdy trestán za porušení právních předpisů ve spojení s podnikatelskou činností. Dále shrnuje

a opětovně popisuje průběh dosavadního správního řízení a tomuto předcházející kontrolu Úřadem. Závěrem navrhuje, aby z jím uváděných důvodů bylo toto správní řízení zastaveno.

Správní orgán s ohledem na průběh správního řízení a s ohledem na vyjádření účastníka řízení v souladu se zásadou materiální pravdy, která je zakotvena v ust. § 3 správního řádu, dospěl k závěru, že veškeré podklady, které má k dispozici pro vedení správního řízení a následné vydání tohoto rozhodnutí, jsou úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2 téhož zákona.

III. Rozhodnutí v prvním stupni

Úřad rozhodl v prvním stupni a dne 2. května 2016 vydal rozhodnutí, č. j. 00823-7/2016-ERU, kterým uložil účastníkovi řízení pokutu ve výši 6 000 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč za spáchání správního deliktu dle § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. Rozhodnutí bylo účastníkovi řízení doručeno dne 3. května 2016.

IV. Řízení o rozkladu

Účastník řízení podal proti vydanému rozhodnutí, č. j. 00823-7/2016-ERU dne 18. května 2016 rozklad, kterým napadl vydané rozhodnutí v celém rozsahu. V rozkladu účastník řízení namítá, že jej podává proti všem výrokům napadeného rozhodnutí, neboť s napadeným rozhodnutím nesouhlasí a má za to, že v daném případě, jenž je předmětem tohoto správního řízení, došlo z jeho strany k naplnění liberačních důvodů ve smyslu ust. § 91d odst. 1 energetického zákona. Účastník řízení závěrem navrhuje, aby bylo toto správní řízení zastaveno.

Účastník řízení konkrétně namítal, že:

1) před prováděním činností bylo opatřeno vyjádření o existenci plynárenského zařízení ze strany provozovatele distribuční soustavy včetně podmínek pro provádění těchto prací a informativního zákresu situace do mapových podkladů,

2) před zahájením stavebních prací došlo k vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu barvou na osu potrubí, práce tak byly prováděny s plným vědomím toho, kde se zařízení nachází,

3) práce byly prováděny strojně v souladu s podmínkami stanovenými správcem distribuční soustavy, neboť probíhaly mimo ochranné pásmo plynárenského zařízení, a to ve vzdálenosti 1 metr a více od osy potrubí, tedy hned za hranicí ochranného pásma,

4) k poškození plynovodní přípojky došlo při provádění prací mimo ochranné pásmo nikoliv přímým kontaktem lžice bagru, ale tlakem velkého kamenného bloku, který byl v důsledku provádění prací v zemi posunut a jehož existence se nedala nikterak předvídat,

5) plynovodní přípojka nebyla („pozn. asi se jedná o překlep, je zřejmé, že účastník má na mysli, že byla“) prokazatelně uložena v rozporu s příslušnými technickými normami, což byla další okolnost, která měla přímý dopad na poškození plynovodní přípojky a taktéž se nedala předvídat,

6) správní orgán dovozuje, že práce musely být nutně činěny v ochranném pásmu plynárenského zařízení, neboť blok kamene, který tlakem poškodil předmětné zařízení, neměřil 1 metr, což je širě ochranného pásma. Toto tvrzení správního orgánu je velmi

deduktivní a nesprávné. Předmětné práce byly skutečně prováděny za hranicí ochranného pásma plynárenského zařízení, nicméně v důsledku záběru lžice bagru došlo tlakem k posunutí zeminy ve výkopu a tím i k posunu tohoto bloku. Správní orgán sice správně poznamenal, že kámen bloku neměřil 1 metr, nicméně i přesto se jednalo o kamenný blok, jehož existence nešla v zemi předvídat. K poškození předmětného zařízení tak došlo nešťastnou shodou okolností,

7) Dále uvádí okolnosti, které provázely samotné poškození plynárenského zařízení, konkrétně:

- a) ihned po poškození plynárenské přípojky jsem spolu s objednatelem zajistil bezodkladné utěsnění vzniklého otvoru a eliminoval tak následky,
- b) v důsledku této události nedošlo k přerušení dodávky žádnému konečnému zákazníkovi a únik plynu do ovzduší byl naprosto minimální (6 m³ trvající 4 minuty),
- c) obratem byla událost oznámena na linku 150, načež se dostavili hasiči, Policie ČR a servisní pracovníci RWE Distribuční služby, s.r.o., a byl učiněn zápis o události,
- d) náklady ve výši [REDAKCE] Kč spojené s opravou poškozené plynovodní přípojky byly mou osobou po obdržení faktury prokazatelně uhrazeny,
- e) účastník řízení vykonává stavební práce od roku 2006 s maximálním důrazem na dodržování příslušných právních předpisů, přičemž doposud nebyl nikdy trestán za porušení právních předpisů ve spojení s podnikatelskou činností.

Druhostupňový (odvolací) orgán vydal dne 29. srpna 2016 rozhodnutí, č. j. 00823-11/2016-ERU, kterým rozhodl o zrušení prvostupňového rozhodnutí, č. j. 00823-7/2016-ERU a vrácení věci Úřadu k novému projednání. V uvedeném rozhodnutí druhostupňový orgán mimo jiné uvedl, že odůvodnění napadeného rozhodnutí nespĺňuje základní předpoklady zákonnosti, tedy zejména postrádá přezkoumatelnou správní úvahu, a proto je dle druhostupňového orgánu nezbytné, aby Úřad v rámci nového projednání vypořádal změnu energetického zákona, ke které došlo s účinností od 1. ledna 2016, skutečnost zda nedošlo k naplnění liberačních důvodů dle ust. § 91d odst. 1 energetického zákona, námitku účastníka, že nedošlo k přerušení dodávky plynu konečným zákazníkům, zhodnotit to, že poškození plynárenského zařízení nebylo způsobeno přímým kontaktem zemního stroje, ale kamenným blokem v zemi.

Správní orgán v rámci nového projednání věci s ohledem na průběh správního řízení v souladu se zásadou materiální pravdy, která je zakotvena v ust. § 3 správního řádu, dospěl k závěru, že veškeré podklady, které má k dispozici pro vedení správního řízení a následné vydání tohoto rozhodnutí, jsou úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2 téhož zákona.

V. Právní hodnocení

Úřad v tomto případě posuzoval spáchaný správní delikt dle právní úpravy energetického zákona účinného v době spáchaní správního deliktu, tedy dle energetického zákona účinného do 31. prosince 2015. Listina základních práv a svobod čl. 40 odst. 6 stanoví, že: „Trestnost činu se posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchan. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější“. Správní orgán uvádí, že jak energetický zákon účinný do 31. prosince 2015 (ust. § 91a odst. 1 písm. m), tak i úprava účinná v době vydání tohoto příkazu (ust. § 91a odst. 1 písm. o) trestá v právě uvedených ustanoveních (mimo jiné) vždy za porušení ust. § 68. odst. 3 energetického

zákona. Ohledně samotné skutkové podstaty správního deliktu, tedy porušení ust. § 68 odst. 3 energetického zákona, Úřad uvádí následující. Energetický zákon účinný do 31. prosince 2015 zakazoval provádět v ochranném pásmu činnosti, které by mohly ohrozit plynárenská zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu, při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně nesmí dojít k poškození plynárenského zařízení. Energetický zákon účinný v době vydání tohoto příkazu ve svém ust. § 68 odst. 3 uvádí navíc, že v ochranném pásmu i mimo ně je každý povinen zdržet se jednání, kterým by mohl poškodit plynárenskou soustavu nebo omezit nebo ohrozit její bezpečný a spolehlivý provoz a veškeré činnosti musí být prováděny tak, aby nedošlo k poškození energetických zařízení. Z uvedeného srovnání je zřejmé, že pozdější právní úprava je pro pachatele předmětného správního deliktu přísnější, když zakazuje i již pouhé omezení bezpečnosti a spolehlivosti provozu plynárenských zařízení, naproti právní úpravě účinné do 31. prosince 2015, kde pro naplnění skutkové podstaty správního deliktu, nepostačovalo pouhé omezení provozu, ale bylo nutné bezpečnost a spolehlivost provozu plynárenského zařízení ohrozit.

Správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo některou z povinností stanovených v ust. § 46 odst. 12 nebo 13 energetického zákona.

V rámci správního řízení se správní orgán zabýval správním deliktem ve smyslu výše uvedeného ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona v návaznosti na porušení zákazu poškození plynárenského zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně dle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona. Toto ustanovení představuje kategorický zákaz určitého jednání v ochranném pásmu i mimo něj tak, aby nedošlo k poškození plynárenského zařízení. Z uvedeného ustanovení vyplývá mimo jiné i povinnost osob provádějících práce v ochranném pásmu i mimo něj počínat si takovým způsobem, aby nemohlo dojít k poškození plynárenského zařízení.

V uvedeném případě je znakem skutkové podstaty správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona s užitím odkazu na ust. § 68 odst. 3 větu druhou energetického zákona poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pachatele, který se dopustil jednání (provádění činnosti v ochranném pásmu či mimo ně) vedoucího k poškození zařízení, mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. pachatele, který svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo prováděl dne 7. května 2015 v blízkosti plynárenského zařízení v obci Blížkov (okres Žďár nad Sázavou), u domu č. p. 72 zemní práce v souvislosti s realizací stavby, při kterých došlo k poškození středotlaké plynovodní přípojky PE DN 25. Ani účastník řízení tuto skutečnost nezpochybňoval.

Správní orgán se dále zabýval posuzováním otázky, zda účastník řízení věděl, že činnost prováděl v ochranném pásmu plynárenského zařízení a jeho bezprostřední blízkosti a jakým způsobem účastník řízení zemní práce v ochranném pásmu a jeho bezprostřední blízkosti prováděl.

Z ust. § 68 odst. 2 energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, přičemž tímto se rozumí souvislý prostor v bezprostřední blízkosti plynárenského zařízení, který činí u nízkotlakých a středotlakých plynovodů a plynovodních přípojek, jimiž se rozvádí plyn v zastavěném území obce, 1 m na obě strany od půdorysu, u ostatních plynovodů a plynovodních přípojek 4 m na obě strany půdorysu a u technologických objektů

4 m od půdorysu. Tato skutečnost musí být známa každé osobě, když znalost právních předpisů se obecně předpokládá. Ostatně účastník řízení ani toto nezpochybňuje.

V rámci správního řízení správní orgán zjistil, že vlastní existence plynárenského zařízení byla účastníku řízení známa, neboť měl k dispozici stanovisko správce plynárenského zařízení k existenci sítí v zájmovém území výstavby a rovněž bylo v daném případě provedeno vytyčení plynárenského zařízení v terénu, přičemž účastník řízení navíc uvedl, že toto vytyčení bylo provedeno přesně dle skutečné polohy plynárenského zařízení. Současně bylo zjištěno, že zemní práce v bezprostřední blízkosti plynárenského zařízení prováděl prostřednictvím shora uvedeného zemního stroje.

Úřad na tomto místě v souladu s právním názorem druhostupňového orgánu uvádí, že ust. § 68 odst. 3 energetického zákona stanoví, že při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně nesmí dojít k poškození plynárenského zařízení. Pokud tedy k poškození plynárenského zařízení došlo v důsledku činnosti účastníka řízení, došlo tím i k naplnění skutkové podstaty předmětného správního deliktu.

Úřad uvádí, že není stěžejní, zda se stavební stroj, resp. jeho rypadlo, v onen okamžik nacházel uvnitř či vně ochranného pásma plynárenského zařízení, neboť povinnost daná § 68 odst. 3 energetického zákona, výslovně zahrnuje i činnosti prováděné mimo ochranné pásmo, pokud byl způsoben zákonem předvídaný následek (poškození plynárenského zařízení). Rovněž pak nelze bez dalšího souhlasit s tvrzením účastníka řízení, zvláště se zřetelem k předmětu jeho podnikání, že výskyt kamenného bloku v zemině nemohl předvídat. S ohledem na ustálenou rozhodovací praxi Energetického regulačního úřadu lze konstatovat, že k naplnění liberačních důvodů by došlo především tehdy, pokud by narušení energetického zařízení bylo pro pachatele objektivně nepředvídatelné (např. z důvodu nesprávného vytyčení ochranného pásma v rozporu se skutečným umístěním zařízení) nebo pokud by k narušení zařízení došlo z jiného kauzálního důvodu než z jednání pachatele (nesprávným technickým provedením zařízení či existencí jiné překážky). Tyto okolnosti však v daném případě nenastaly, a proto Úřad konstatuje, že ze strany účastníka řízení nedošlo k naplnění liberačních důvodů ve smyslu ust. § 91d odst. 1 energetického zákona.

Účastník řízení dále namítal, že bylo chybně posouzeno jeho zavinění, že plynárenské zařízení poškodil neúmyslně. K tomu správní orgán uvádí, že charakteristickým znakem tzv. správních deliktů držitelů licencí, právnických osob a podnikajících fyzických osob je skutečnost, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se tedy o objektivní odpovědnost, tedy odpovědnost za výsledek. Není tedy rozhodné pro vyslovení výroku o vině za spáchaný správní delikt, zda bylo plynárenské zařízení poškozeno úmyslně, či neúmyslně. Jedná se toliko o okolnost, vypovídající o závažnosti spáchaného správního deliktu. Správní orgán doplňuje, že v případě, kdy by došlo k úmyslnému poškození plynárenského zařízení, byla by účastníkovi řízení udělena výrazně vyšší pokuta, když takové jednání by vypovídalo o zřejmé bezohlednosti takového pachatele vůči zákonem chráněným zájmům, což však není tento případ. Správní orgán má za to, shodně s tvrzením účastníka, že k poškození plynárenského zařízení došlo neúmyslným jednáním.

K námitce, že nebyl plně vzat v úvahu význam jednotlivých polehčujících okolností, správní orgán uvádí, že všechny polehčující okolnosti daného případu řádně zvážil, přičemž uvádí, že kdyby v daném případě byl jediná z uvedených polehčujících okolností nebyla přítomna (stanovisko k existenci sítí, vytyčení plynárenského zařízení v terénu apod.), byla by

účastníkovi řízení uložena pokuta výrazně vyšší, jak je zřejmé z ustálené rozhodovací praxe Úřadu. Tato námitka tedy není důvodná.

Ohledně námítky účastníka řízení, shodně s tvrzením druhostupňového správního orgánu, že nedošlo k přerušení dodávky plynu konečným zákazníkům správní orgán prvního stupně uvádí, že skutečnost, že nedošlo k přerušení dodávky plynu konečným zákazníkům byla zjištěna z protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 7. května 2015 a jedná se o skutečnost, o níž není mezi Úřadem a účastníkem řízení sporu, přičemž tuto okolnost hodnotí správní orgán prvního stupně jako polehčující okolnost a pro úplnost uvádí, že pokud by v důsledku porušení plynárenského zařízení došlo k přerušení dodávky plynu byt' jedinému konečnému zákazníkovi, byla by mu stanovena vyšší sankce než v daném případě.

Skutečnost, že plynárenské zařízení bylo dle tvrzení účastníka řízení uloženo v rozporu s příslušnými technickými normami se nepodařilo ověřit ani vyvrátit, a proto, s ohledem na zásadu in dubio pro reo k této okolnosti přihlédl správní orgán jako k polehčující okolnosti.

Správní orgán má tak na základě výše uvedeného za prokázané, že účastník řízení svým postupem porušil zákaz poškození plynárenského zařízení stavební činností v ochranném pásmu či mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona a jeho jednáním byly naplněny formální znaky správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. V této souvislosti se správní orgán nicméně musel zabývat také otázkou naplnění materiální stránky uvedeného deliktu.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007, č. j. 8 As 17/2007-135, vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost (škodlivost) nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. Podstatou správních deliktů je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti (škodlivosti) ve vztahu k porušené povinnosti stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Vždy je proto třeba zkoumat, jaký zájem společnosti je porušeným ustanovením chráněn, zda byl posuzovaným jednáním porušen, popř. v jaké intenzitě se tak stalo.

V daném případě účastník řízení svým jednáním přímo poškodil plynárenské zařízení, a způsobil únik zemního plynu do ovzduší. V jednání účastníka lze tudíž shledat společenskou škodlivost spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném provozu a ohrožení zájmu společnosti na spolehlivém provozu plynárenské soustavy, který je zákonem vyjádřen prostřednictvím zákazu provádění činností v ochranném pásmu plynárenských zařízení či mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona. Vzhledem k tomu, že k naplnění skutkové podstaty předmětného správního deliktu dle energetického zákona postačí ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti provozu plynárenského zařízení a v daném případě došlo nikoli k ohrožení, ale přímo k porušení plynárenského zařízení, je z této

okolnosti zcela zřejmé, že jednání účastníka řízení tedy naplnilo rovněž znaky materiální stránky správního deliktu.

Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ust. § 91d odst. 1 energetického zákona, tedy zda účastník řízení za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Například pokud by zemní práce byly prováděny ručně a s maximální opatrností s využitím dostupných technických opatření pro zabránění poškození v souladu s podmínkami stanovenými podle ust. § 68 odst. 4 písm. b) energetického zákona. Z podkladů shromážděných v řízení nicméně existence takových okolností nevyplývá. Dále ohledně nenaplnění liberačních důvodů ve smyslu ust. § 91d odst. 1 energetického zákona viz výše na straně 7 tohoto rozhodnutí.

Vzhledem ke všemu výše uvedenému proto není možné vyhovět návrhu účastníka řízení a správní řízení zastavit.

Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona a správní orgán proto přistoupil k uložení pokuty.

VI. Uložení pokuty

Za správní delikt dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 4 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Jedná se samozřejmě o maximální možnou výši pokuty, jejíž uložení připadá v úvahu v případě zvlášť vysoké závažnosti správního deliktu včetně jeho následků, době trvání a okolnostem, za kterých byl spáchán.

V tomto případě je správní orgán povinen postupovat podle ust. § 91d odst. 2 energetického zákona a přihlídnout k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, době trvání a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán, jakož i k osobě účastníka řízení. Při hodnocení těchto okolností je třeba vyjít především ze zjištěného stavu věci.

V řízení bylo prokázáno, že účastník řízení měl k dispozici stanovisko správce plynárenského zařízení k existenci sítí a bylo provedeno vytyčení plynárenského zařízení v terénu. K těmto skutečnostem přihlédl správní orgán jako k polehčujícím okolnostem.

Vzhledem k tomu, že se nepodařilo beze vší pochybnosti prokázat, že by k poškození plynárenského zařízení došlo přímým kontaktem zemního stroje, postupoval Úřad dle zásady in dubio pro reo, a proto nehodnotil provádění zemních prací prostřednictvím zemního stroje jako přitěžující okolnost. Bylo však prokázáno, že k poškození plynárenského zařízení došlo v důsledku činnosti účastníka řízení, a to vlivem posunu kamenného bloku v zemi, jehož existenci však účastník řízení měl a mohl, vzhledem k předmětu svého podnikání, předpokládat.

Správní orgán při stanovení výše pokuty přihlédl také k následkům spáchaného správního deliktu, které jsou vázány na energetickou důležitost předmětného zařízení, a to k úniku plynu do ovzduší a dále k tomu, že nedošlo k přerušení dodávky plynu konečným

zákazníkům, jak je již zmíněno výše. Účastníkovi řízení je vytýkáno, že poškodil středotlakou plynovodní přípojku PE DN 25, přičemž došlo k úniku 6 m³ zemního plynu do ovzduší po dobu 4 minut, což správce plynárenského zařízení v protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 12. května 2015 klasifikoval jako střední únik. Správní orgán k tomu však dodává, že přestože únik byl klasifikován správcem plynárenského zařízení jako střední, došlo v daném případě k velmi malému úniku plynu do ovzduší a z tohoto pohledu tedy hodnotí předmětný správní delikt jako méně závažný. V důsledku poškození plynárenského zařízení nedošlo k přerušení dodávky plynu konečným zákazníkům, což hodnotí správní orgán jako polehčující okolnost.

Skutečnost, že plynárenské zařízení bylo dle tvrzení účastníka řízení uloženo v rozporu s příslušnými technickými normami se nepodařilo ověřit, ani vyvrátit, a proto, s ohledem na zásadu in dubio pro reo, k této okolnosti přihlédl správní orgán jako k polehčující okolnosti. Pro úplnost správní orgán uvádí, že celý prostor okolo plynárenského zařízení 1 m na obě strany od půdorysu je chráněn ochranným pásmem, a to bez ohledu například na hloubku uložení plynárenského zařízení či opatření ochrannou fólií, a veškeré práce v této oblasti je třeba provádět ručně a s maximální opatrností. Nadto právní předpis nestanovuje hloubku, v jaké mají být plynárenská zařízení uložena.

Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností. V tomto případě je třeba zohlednit, že účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu. Lze tak říct, že účastník řízení porušil právní předpis ve věcné působnosti Úřadu poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako výrazně polehčující okolnost.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní, a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.

Dle judikatury českých soudů musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké přísluší účastníkovi řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře pachatele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele (účastníka řízení), že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro účastníka řízení odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany. Správní orgán má za to, že uložená pokuta tyto požadavky splňuje.

Po zvážení všech okolností ve smyslu ust. § 91d odst. 2 energetického zákona byla účastníkovi řízení uložena pokuta ve výši 5 000 Kč, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto

rozhodnutí, tj. při samé dolní hranici možné zákonné sazby dle energetického zákona. Správní orgán považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem a zároveň ji považuje za odstrašující, a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Správní orgán současně poznamenává, že nelze ani v případě správního trestání podnikající fyzické osoby uvažovat o tom, že by taková výše pokuty mohla mít na účastníka řízení likvidační dopad, když mu byla uložena pokuta nižší než jedna čtvrtina průměrné hrubé měsíční mzdy v České republice. Nadto správní orgán dále poznamenává, že pokuta udělená ve výši tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozhodnutí, byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech a tedy i v souladu se zásadou legitimního očekávání.

Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k předsedkyni Úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

-Otisk úředního razítka-

Mgr. Vlasta Chroustová, v. r.
oprávněná úřední osoba
odbor správních řízení